

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Евгения Петрова Пенкова – Панталеева
УНСС, СОФИЯ;
Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„ДОКТОР“** по научна специалност *„Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация“)* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ивайло Петров Илиев
Тема на дисертационния труд: *Алтернативен подход за управление и оценка на публични програми*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед 849/ 13.04.2020 г. на Зам. Ректора по НИД на УНСС – проф. д-р Диана Копева.

1. Информация за дисертанта

През периода 13.04.2016 г.- 13.04.2019 година дисертантът провел обучение в редовна форма на докторската програма към катедра „Публична администрация“ по научна специалност *„Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация“)*, а след този период до 13.04.2020 г. е задочен докторант към катедрата.

В рамките на редовното си обучение докторантът изпълни всички задачи по индивидуалния си план: положи успешно докторантските изпити; участва активно в научни форуми и научни прояви на катедрата, публикува научни статии и доклади, свързани с научното му изследване, участва в обучението на студентите от специалността (редовна форма на обучение), работи активно по проучване на литературни източници и изследвания по темата на дисертация. Работата му по написването и се активира през последната година, когато завърши и представи за предварително обсъждане в катедрата труда си. В хода на подготовката дисертантът извървя труден път на творчески търсения, докато самостоятелно стигна до идеята за

изследване на публичните мрежи и мрежовия подход в изпълненото и оценката на публичните програми. В годините на обучение по докторската програма Ивайло Илиев се показва задълбоченост и креативност в изследователската работа.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационния труд е посветен на тема, малко изследвана в българската научна литература и на подход, който все още не е намерил приложение в нашата практика – мрежови подход в управлението и оценката на публични програми. В този смисъл, разработката е *иновативна* и ориентацията на автора към подобна тема може определено да бъде квалифицирана като научно предизвикателство.

Изследването е структурирано в *три самостоятелни части* и пред вид на проблематиката е с подчертан теоретичен ракурс. В първата част се прави теоретичен обзор и анализ на диверсификацията в парадигмите на публичното управление и развитието на мрежовия подход в управлението. Във втората – акцентът е върху спецификите на публичните мрежи, актьори, връзки между тях и функции. На базата на направения теоретичен анализ, в третата част авторът е направил успешен опит за апробиране на мрежовото управление и оценка на базата на конкретна публична програма („Оптимизация на училищната мрежа“ от ПОРБ на МОН), като на основата на сравнителен анализ на оценките за периода 2007-2017 година доказва ефективността на новия подход.

В *методологичен план* представеният дисертационен труд стъпва на установената научна логика на изследване – детерминирани обект, предмет, ограничения в изследването, добре структурирани цели и задачи, всяка от които обвързана с конкретна изследователска хипотеза. Формулираната основна теза и подкрепящите я хипотези са вградени в логическата конструкция на изследването, а използването на конкретен методически инструментариум (декс анализ, емпиричен и сравнителен анализ, тестване на функции и процеси, верификация на модела и др.) води до тяхното аргументирано доказване.

Представеният дисертационен труд е в *общ обем от 283 страници*, от които текст по изложението – 250 страници. Дисертацията е структурирана в стандартните три части, въведение, заключение, литературна справка и приложения. Работата е написана на базата предимно чуждестранни *научни източници* от последното десетилетие, но са анализирани и разработките на българските автори по тема (общо над 210 монографични изследвания и статии, десетки нормативни документи, статистически информационни източници, анализи на международни и национални институти и други).

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертацията е с *ярко изразен баланс на теоретични и практически резултати*. В този смисъл в рамките на изложението на те съответно могат да се диференцират така:

В гл. I и гл. II, които са с подчертано теоретичен характер са генерирани следните научно резултати:

- a. Извеждане на спецификите на мрежовото управление на базата на еволюцията в моделите на публичното управление;
- b. Систематизиране на функциите на управление на мрежовата администрация;
- c. Авторски прочит на функции, елементи и адаптация на публичните мрежи за изпълнение на публични програми;
- d. Теоретична обосновка на спецификата и предимствата на мрежовата оценка;

В гл. III акцентът е върху практическата приложимост на изложените модели, поради което творческите търсения на автора са водят до следните резултати:

- a. Под наименованието „мрежова архитектура“ е изложена методическата обосновка за конструкция на модела за мрежово управление;
- b. Направена е обосновка на избора на обект за тестване на модела;
- c. Анализирани са практиката по досегашното управление и оценка на избраната публична програма;
- d. Предложен е алгоритъм за тестване на модела;
- e. Верифициран е предложения алгоритъм на базата на реални данни за ПП „Оптимизация на училищната мрежа“
- f. На базата на сравнителния анализ са изведени сравнителните предимства на мрежовата оценка.

С известна условност мога да се посочат и трета група постигнати резултати – по методологията на изследване:

- a. Успешно е приложен стандартния научен инструментариум в изследването на теоретичните анализи и администрирането и ефектите от проблемните области;
- b. Създадена и използвана (в практическата част на разработката) е авторска методология на изследването с точно определени: обект, времеви ограничения, методи, инструменти.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Малко са докторските дисертации, в които могат да се посочат *приноси с теоретичен характер*, но в представения труд, определено има такива и бих ги определила по следния начин:

- a. Систематизиране, прецизиране и предефиниране (авторски дефиниции) на основни понятия (публични политики и управление, мрежово управление, мрежова администрация, мрежова архитектура и мрежова оценка т.н.) в областта на мрежовия подход в управлението на публични програми;
- b. Развитие на авторски тези за мрежовото управление свързани с: 1) обвързване на еволюцията на публичното управление със формите на управление на публичните програми; 2) конвергенция на програмния и мрежовия подход; 3) обособяването на програмното управление като функции на мезо равнище; 4) управление на мрежи и управление чрез мрежи. Тези научни приноси са плод на изследването, анализа и теоретичните обобщения в първата част на дисертационния труд;

- c. Адаптиране на теорията за публичните мрежи към мрежовото управление и мрежова оценка на публичните програми. Застъпва се тезата, че последната е комплексна оценка и е необходимо да работи с инструментариума на икономически и социални анализи и технико-математически подходи за да се прецизират (предварително и последващо оценят) ефектите за всички актьори, както и макро равнище. Изложението на глава втора формулира тези приносни моменти.

В дисертацията са налице и **практико-приложни приноси** , а именно:

- a. Ситуиране на концептуален модел за мрежово управление , в т.ч. дефиниране и алгоритъм на модела;
- b. Разширено тълкуване и респ. апробиране на мрежовата оценка като: оценка на мрежата; оценка на изпълнението и оценка на въздействието;
- c. Верифициране на модел за оценка на публични мрежи, в т.ч. създаване и апробиране на т.нар. оценъчна пътека, която реално има характер на „наръчник“ за осъществяване на оценката с предложени конкретни стъпки, потенциални участници, унифициране на документи и т.н.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторатът представя за рецензиране общо 6 публикации, от които 2 статии в научни списания (в т.ч. едно индексирано) и 4 доклада (един, от които под печат) в сборници от научни форуми. Всички публикации са по темата на дисертацията и третират проблеми на управлението на публичните програми и тяхната оценка, в т.ч. мрежова оценка.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат е в общ обем от 45 страници. В него коректно и точно са представени изложението на основните идеи и тези на докторанта. Систематизирани и открити са основните изводи, резултати от изследването, както и научните приноси.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В качеството си на научен ръководител в рамките на процеса на обучението съм отправяла множество критични бележки. В този смисъл тук ще се ограничи само да споделя, че докторантът творчески е отразявал по-голямата част от тях, но и решително е отстоявал и защитавал личните си позиции, което дълбоко уважавам. Бих препоръчала в личен план малко повече увереност и търсене на поле научна изява, в т.ч. и чрез участие в международни форуми и публикации.

Заклучение

На базата на изложеното, намирам, че представеният от Ивайло Илиев дисертационен труд на тема „Алтернативен подход за управление и оценка на публични програми“ притежава качествата на завършено научно изследване, с постигнати резултати, както

по отношение на систематизиране и обогатяване на теоретичните виждания по проблема, така и с конкретни приноси за развитието на практическото приложение на мрежовото управление и оценка. Акцентирам още веднъж на обстоятелството, че с разглежданият проблем се навлиза в нова изследователска ниша за българската научна литература. Пред на това, убедено изразявам **положително становище и ще гласувам за присъждането на Ивайло Илиев на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност “Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация).**

7.05.2020 г.
София

Подпис:

/доц. д-р Е. Пенкова/